



Pvm

12.8.2022

Dnro

3978/00.00.01.00.00/2022

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 15.6.2022, VN/5422/2020

Ruokaviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Ruokavirastolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi. Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

PERUSTELUT

Ehdotukset ja niiden vaikutukset

1. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Hallituksen esityksessä s. 25 todetaan seuraavaa: *”Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ehdotetaan uudeksi tehtäväksi ympäristösopimukseen ja kosteikkoinvestointiin liittyvää hallinnollista tarkastuskäyntiä, mutta tämä tehtävä arvioidaan voitavan hoitaa nykyisten henkilöresurssien puitteissa.”* Toteamus on virheellinen, koska ELY-keskusten uuden CAP-kauden ympäristösopimusten vuosille 2023 ja 2024 painottuviin, merkittävästi työllistäviin hallinnollisiin tarkastuskäynteihin on ensi vuoden talousarvioesitykseen esitetty 30 htv/1,6 milj. euroa sekä vuodelle 2023 että 2024.

Säännöskohtaiset perustelut

2. Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

Lain Euroopan unionin suorista viljelijätuista perustelutekstissä s. 33 pykälässä 3 *Aktiiviviljelijä* mainitaan, että *”Ehdotetun 1 momentin mukaan tuenhakija olisi suunnitelma-asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu aktiiviviljelijä, jos hän on saanut Euroopan unionin suorista viljelijätukia enintään 5 000 euroa tuen hakua*



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

*edeltävänä kalenterivuonna tai **hän** kuuluu pykälässä säädettyä ajankohtana kansalliseen rekisteriin, jonka perusteella voidaan todentaa hakijan maataloustoiminnan harjoittaminen.*” Tekstissä oleva hän-sana olisi hyvä muuttaa tämä-sanaksi, sillä kyseeseen voivat tulla myös juridiset henkilöt.

Perustelutekstissä s. 35 pykälässä 8 *Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus* kappaleessa 2 todetaan, että ”*Viljelijä voisi muodostaa Natura-alueella sijaitsevan pysyvän nurmen alasta uuden, Natura-alueella kokonaisuudessaan sijaitsevan peruslohkon. Uusi peruslohko tulee muodostaa viimeistään sinä päivänä, jolloin tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia.*” Kappaleessa mainitaan säännöksen vastaavan sisällöltään voimassa olevaa lakia. Tämä ei pidä paikkaansa sillä voimassa olevan Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 6 a pykälän mukaan, viljelijä on nykyisin voinut muodostaa Natura-alueella sijaitsevan pysyvän nurmen alasta uuden, Natura-alueella kokonaisuudessaan sijaitsevan peruslohkon sinä vuonna, jona alasta on haettu ensimmäisen kerran viherryttämistukea. Näin ollen viljelijä ei ole voinut muodostaa alasta uutta kokonaisuudessaan Natura-alueella sijaitsevaa peruslohkoa enää sen jälkeen, kun hän on hakenut alasta ensimmäisen kerran viherryttämistukea. Sinänsä suunnitellun uuden lain 8 pykälän antama mahdollisuus joustavoittaa tuenhakijan toimintaa ja on näin ollen kannatettava muutos.

Perustelutekstissä s. 38 pykälässä 15 *Emolehmä-, lypsylehmä-, sonni- ja teurashiehopalkkiot* mainitaan, että ”*Pykälän 1 momentin mukaan tuenhakijalle voitaisiin myöntää tukialueen ja lypsylehmien ja emolehmien keskimääräisen määrän perusteella määräytyviä seuraavia palkkioita: emo- ja lypsylehmäpalkkioita ja ulkosaariston nautapalkkiota.*” Perusteluihin olisi hyvä tarkentaa, että pykälän 1 momentin mukaan tuenhakijalle voitaisiin myöntää *maatilan sijainnin mukaan määräytyvän* tukialueen ja lypsylehmien ja emolehmien keskimääräisen määrän perusteella määräytyviä seuraavia palkkioita: emo- ja lypsylehmäpalkkioita ja ulkosaariston nautapalkkiota. Vastaava kommentti koskee myös perustelutekstien s. 39 olevaa 16 pykälää *Uuhi- ja kuttupalkkiot sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio.*

3. Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

Ehdotetun tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettavan lain perusteluteksteissä s. 53 pykälässä 7 *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* mainitaan, että ELY-keskus päättää sitoumuksen ja sopimuksen siirtämisestä tai päättämisestä kesken sitoumus- tai sopimuskauden,



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

mutta perusteluista puuttuu maininta siitä, että ELY-keskus tekee päätöksen sitoumuksen tai sopimuksen myöntämisestä. Lisäksi perusteluissa olisi hyvä tuoda esille, että päättämällä tarkoitetaan sitoumuksen tai sopimuksen myöntämisen lisäksi maksamista, koska tästä tehdään erillinen maksu-/tukipäätös.

Perusteluteksteissä s. 54 pykälän 10 *Kunta* 1 momentissa kerrotaan, että kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen päättäisi myös ympäristökorvauksen, eläinten hyvinvointikorvauksen ja luonnonhaittakorvauksen myöntämisestä lukuun ottamatta niitä ympäristökorvauksia, joiden myöntäminen kuuluu Ruokavirastolle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Perusteluissa olisi hyvä tuoda esiin, että päättämällä tarkoitetaan sitoumuksen myöntämisen lisäksi maksamista, sillä tästä tehdään erillinen maksu-/tukipäätös. Perusteluissa olisi myös hyvä kertoa, että kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen vain eläinten hyvinvointikorvauksen maksamisesta. Sitoumuksen antamisesta ei enää päätetä eli myöntöpäätöstä ei enää tehdä.

Perustelutekstien s. 58 pykälän 15 *Hakemuksen siirtäminen* 1 momenttia koskevaa tekstiä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että lain tasolla säädetään siitä, että koko tilan hallinnan siirrosta on ilmoitettava 15 työpäivän kuluessa koko tilan hallinnan siirtymisestä. Ehdotettu muutos vastaisi ilmoittamiseen liittyen samantasoista sääntelyä kuin lain 13 pykälässä.

Hallituksen esityksen perusteluissa s. 60 pykälän 20 *Hallinnollinen tarkastus ja ristiintarkastus* ehdotetussa 2 momenttia koskevassa tekstissä on virke "*Hakemustietojen perusteella havaittavat laiminlyönnit voisivat koskea hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista esimerkiksi viljelyn monipuolistamisen vaatimusta.*" Edellä mainitussa lauseessa viitataan viljelyn monipuolistamisvaatimukseen. Koska ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten kansallisen toimeenpanon valmistelu tältä osin on vielä auki, ehdotetaan harkittavaksi olisiko parempi puhua viljelykiertovaatimuksesta jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 liitteen III mukaisesti (GAEC-vaatimus 7). Perusteluteksteissä myös s. 55, ensimmäisessä virkkeessä viitataan viljelyn monipuolistamisvaatimukseen.



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Perustelutekstissä s.70, joka koskee 31 pykälää *Hakemuksen myöhästymissuraamukset*, lukee seuraavasti: ”*Ruokavirastolta saatujen tietojen mukaan hakemuksia myöhästyy vuosittain huomattava määrä eli useita satoja kappaletta vuodessa, kun kaikki eri tukimuodot otetaan huomioon.*” Väite on harhaanjohtava, koska myöhästyneiden hakemusten osuus eri tukimuodoissa on ollut keskimäärin esimerkiksi vuonna 2019 vain 0,26 % hakijoista. Vuonna 2022 koko päätukihakemuksen jätti myöhässä 31 hakijaa eli myöhästyneiden osuus oli 0,06 % hakijoista.

Perustelutekstissä s. 74, joka koskee pykälää 38 *Vähennykset ja seuraamukset tietyissä tukimuodoissa* on virhe. Ei-tuotannollisesta investoinnista ei tehdä 5-vuotista sopimusta eikä varsinaista sopimusta ollenkaan, johon pykälässä viitataan.

Sivulla 79 pykälän 51 *Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto* 2 momentin suhteen on säännöskohtaisissa perusteluissa todettu seuraavaa: ”Pykälän 2 momentissa säädettäisiin päätöksen tiedoksiannosta siten, että toimeenpanolaissa tarkoitettu päätös voitaisiin antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä tai sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetään. Viimeksi mainitun lain 19 §:n 1 momentin mukaan asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan.”

Ruokavirasto toteaa, että sillä tulisi olla oikeus toimittaa kaikki asiakirjat tuenhakijalle tiedoksi sähköisesti ilman, että suostumusta siihen täytyisi erikseen kysyä, koska kaikki tiedot ovat Vipussa kuitenkin heti valmiina nähtävissä, kun esimerkiksi päätös valmistuu ja erilliset kyselyt aiheuttaisivat vain turhaa hallinnollista taakkaa. Tähän liittyy myös merkittäviä mahdollisuuksia kustannussäästöihin, sillä maksu tukihaun e-kirjeistä on vuosittain noin 400 000 euroa. Lisäksi koska tukihakemukset tehdään sähköisesti ja sähköinen asiointi kokonaisuudessaan lisääntyy tulevilla rahoituskaudella muun muassa pinta-alamonitoroinnista johtuen, voidaan olettaa, että pääosa tuenhakijoista on muutenkin suostuvaisia myös esimerkiksi päätösten sähköiseen tiedoksiantoon, sillä se helpottaa myös heitä.

Tukihakujen myöhästymispäivät

Ruokaviraston näkemys on ollut sen jälkeen, kun komission ehdot CAP27-rahoituskauden toimeenpanomallille tulivat tietoon, että myöhästymispäiviä ei voi enää käyttää. Toimeenpanomalli on suunniteltu siten, että myöhästymispäiviä ei ole.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Ruokavirasto lähettää edellisvuonna tukihakemuksen jättäneille viljelijöille muistutuksia tekstiviesteillä, jos he eivät ole hakemusta jättäneet ennen tukihaun päättymistä. Jatkossa tuenhakijoita voidaan muistuttaa tukihaun päättymisestä myös mobiilisovelluksella, joten hakemuksen unohtaminen ei ole käytännössä mahdollista kuin välinpitämättömyyssiistä. Ylivoimaisen esteen tilanteissa, kun tuenhakija on estynyt jättämään hakemuksen, on hakemuksen jättäminen myöhässä mahdollista.

Noin 0,2 % viljelijöistä on viime vuosina jättänyt hakemuksen myöhästyneenä. Luvussa ovat mukana myös tuenhakijat, joilla on jäänyt hakematta yksittäinen tuki. Jatkossa muutosmahdollisuudet ovat laajemmat. Kokonaisen päätukihauon on myöhästynyt jättänyt viime vuonna 102 tilaa, näistä ylivoimaisen esteen vuoksi 4. Vuoden 2022 päätukihauussa myöhästynyt hakemuksen jätti 31 maatilaa. Yhteensä päätukihauussa haki 45 848 maatilaa, eli myöhässä jättäneiden tilojen osuus oli 0,06 %

Eläinpalkkioissa myöhästymispäivät lyhentävät hakuaikaa ja tuen määräytymisjaksoa

Eläinpalkkioiden vuosittainen noin kolmen viikon mittainen hakuaika voidaan avata sen jälkeen, kun tuotantoon sidottujen tukien vuosittainen valtioneuvoston asetus on tullut voimaan. Ruokintapäivien perusteella maksettavien eläinpalkkioiden määräytymisjakso voi alkaa hakuajan ja viitepäivän jälkeen. Määräytymisjakson alkamispäiväksi on suunniteltu 1.2., joten eläinpalkkioiden hakuaika täytyy olla ennen sitä tammikuussa. Myöhästymispäivien on oltava ennen tuen määräytymisjakson alkua, jolloin ne väistämättä joko lyhentävät varsinaista hakuaikaa tai siirtävät tuen määräytymisjaksoa myöhästymispäivien verran.

Tuottajat ovat pitäneet erittäin tärkeänä, että tuen määräytymisjakso on mahdollisimman pitkä eli sen pitäisi alkaa niin aikaisin kuin mahdollista. Myöhästymispäivien säilyttäminen tukihauussa aiheuttaa sen, että eläinpalkkioiden määräytymisjaksoa lyhennetään käytännössä kaikilta, jotta muutamia hakemuksia voidaan palauttaa myöhässä.

Jos otetaan käyttöön 14 myöhästymispäivää ja tuen määräytymisjakso alkaa 1.2., pitää varsinaisen hakuaika päättyä jo 16.1., myöhästymispäivät päättyisivät 30.1. ja viitepäivä olisi 31.1. Tässä esimerkissä varsinaisen hakuaika jää myöhästymispäivien vuoksi liian lyhyeksi.



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Jos taas hakuun jätetään riittävästi aikaa siten, että haku päättyy 31.1., myöhästymispäivät päättyisivät 14.2. ja viitepäivä olisi 15.2. Tässä tuen määräytymisjakso voi alkaa vasta 16.2. Tuottajien kanssa suunniteltua myöhäisempi määräytymisjakson alkamispäivä ja pidempi tukikelvoton kausi tuo haasteita eläinten liikkuvuudelle ja tasaiselle teurasvirralle.

Eläinpalkkiomallit on suunniteltu yhdessä teollisuuden ja MTK:n/SLC:n kanssa lähtökohdasta, että myöhästymispäiviä ei ole. Ruokavirasto esittää, että teollisuuden ja tuottajajärjestöjen kanssa on keskusteltava ennen kuin päätetään myöhästymispäivien lukumäärästä.

Pinta-alatuissa 14 vrk myöhästymispäivät aiheuttavat huomattavia heikennyksiä viljelijöille, sanktiovaaran sekä mahdollisuuden maksatusten siirtymiseen tällä hetkellä arvioidusta

Uuden toimeenpanomallin keskeinen työkalu on pinta-alamonitoroinnin satelliittiseuranta. Suomen kasvukausi on hyvin lyhyt, joten on ensiarvoisen tärkeää saada satelliittiseurantaa varten kaikkien lohkojen geometriat käyttöön viimeistään 15.6. Monitorointiprosessista tulee saada tulokset ennen kuin tukien maksua voidaan aloittaa. Jos tulokset viivästyvät on vaarana, että tukien maksu siirtyy jopa vuodenvaihteen yli.

Maksuaikatauluun vaikuttaa myös laadunarviointien toteutus. Mitä nopeammin haun jälkeen komissioon voidaan lähettää ilmoitetut tiedot, sitä nopeammin voidaan laadunarvioinnit aloittaa. Laadunarvioinnit on tehtävä muutosajan puitteissa, jos laadunarvioinnit viivästyvät, myös muutosaikaa on jatkettava.

Mikäli 14 vrk myöhästymispäivät on toimeenpantava, on olemassa kaksi vaihtoehtoa. Molemmat aiheuttavat kaikkien viljelijöiden asemaan heikennyksiä, jotta muutama voisi jättää hakemuksensa myöhästyneenä.

A) Varsinainen tuen haku aika päättyy 1.6. ja sitä seuraavat myöhästymispäivät huomioiden haun määräaika 15.6.

Lohkojen digitoinnin valmistumisaikataulu ja erilaisten tukihakua tukevien karttatasojen valmistuminen huomioiden peltotukien haku saadaan auki Vipu-palvelussa yleensä toukokuun alkupuolella. CAP27-rahoituskauden isot muutokset aiheuttavat avaamisajankohdalle vuonna 2023 oman epävarmuustekijän. Uuden



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

kauden ensimmäisenä toimeenpanovuonna tuenhakijoilla on paljon uutta omaksuttavaa ja huomioitavaa haussa. Ruokavirastossa ei nähdä mahdolliseksi lyhentää hakua nykyisestä 5 -6 viikosta esimerkiksi kolmeen viikkoon. Noin 40 % hakemuksista tehdään tällä hetkellä neuvojien toimesta. Lyhyempi haku aika vaikuttaisi heidän työhönsä niin, että kaikkia halukkaita asiakkaita ei ehdittäisi auttamaan. Neuvojien työn merkitys korostuu rahoituskauden vaihtuessa, kun tukiehdot muuttuvat. Toukokuun lopulla osassa Suomea ovat vielä peltotyöt kiivaimmillaan, jolloin tukihakemuksen täyttö osuu työhuippuun.

CAP27-rahoituskauden ehdollisuuden (ent. täydentävät ehdot) vaatimusten laiminlyönneistä sanktiot määräytyvät määräaikaan mennessä ilmoitetun tiedon mukaan, eikä ehdollisuuteen sovelleta hakemuksen muutosmahdollisuuksia. Jos hakemukset joudutaan jättämään 31.5. mennessä ennen kuin on varmuus kevään peltotöiden onnistumisesta, on viljelijän asema heikko ehdollisuuden sanktioiden osalta. Ehdollisuuden sanktiot koskevat kaikkia pinta-alatukia, joten vaikutus voi tilakohtaisesti olla suuri.

Komissio on korostanut tiedon oikeellisuuden merkitystä uudessa toimeenpanomallissa. Aikainen peltotukihakemuksen jättöaika kannustaisi tuenhakijaa pikemminkin vääranntyyppiseen toimintaan. Eli ilmoitetaan aluksi vain vähäinen osa tiedoista, ja koska muutosmahdollisuudet ovat laajat, muutetaan myöhemmin hakemusta. Tuenhakijan kannalta olisi parempi, että hän tekisi hakemuksen huolellisesti varsinaisena hakuajana.

Vakiintuneen hakuajan (15.6.) päättymisajankohdan muuttuminen tulisi harkita tarkkaan. Nykyiselläkin aikataululla suurin osa hakemuksista jätetään viimeisen viikon aikana. Jos haku aika aikaistuu nykyisestä, haku ruuhkautuu entisestään siten, että suurin osa hakemuksista jätetään viimeisinä hakupäivinä. Tämä on kyberturvallisuuden näkökulmasta hyökkäyksille altistava tekijä. Myöhässä hakeminen tapahtuu ainoastaan paperihakemuksena. Kunnan tallennustyö on ylimääräinen työvaihe ennen tiedon siirtymistä tietojärjestelmään ja monitorointiin.

B) Varsinainen tuenhaku aika päättyy 15.6. ja sitä seuraavat myöhästymispäivät huomioiden määräaika on 29.6.

Monitoroinnin luotettavuus paranee oleellisesti, jos monitorointikausi on mahdollisimman pitkä. Mahdollisuus käyttää myöhästymispäiviä siirtää monitoroinnin aloittamisen niin sanotun homogeenisyydestarkistuksen osalta ainakin osalla tiloista heinäkuun alkuun.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Uuteen toimeenpanomalliin liittyvät rahoitusta ja tuloksellisuutta varmistavat laadunarvioinnit, joihin lohkokohtainen aineisto pitää toimittaa komissiolle tukihaun määräajan jälkeen. Aineisto ei ole valmis lähetettäväksi ennen kuin haku myöhästymispäivineen on päättynyt, eli määräajan jälkeen. Toimitetun aineiston perusteella komissio tuottaa laadunarviointiotannon. Laadunarviointiin liittyvät maastokäynnit on tehtävä sinä aikana, kun tuenhakijan muutosmahdollisuus on vielä voimassa. Jos laadunarviointeja päästään tekemään kaksi viikkoa suunniteltua myöhemmin, muutosajankohtaa joudutaan todennäköisesti siirtämään saman verran eteenpäin. Tämä siirtää koko prosessia eteenpäin, ja aiheuttaa maksuaikataulujen siirtymisen eteenpäin tämän hetken arvioista.

Tukihaun päättymisen jälkeen järjestelmässä ajetaan ristiintarkastukset ilmoitettujen tietojen perusteella mm. ehdollisuuden tiettyjen vaatimusten osalta. Kunnan viranomaiset arvioivat laiminlyönnin laajuuden, vakavuuden ja pysyvyyden. Myöhästymispäivien toimeenpano myöhästyttäisi tätä prosessia, sillä kunnat ovat käytännössä poikkeuksetta kiinni heinäkuun, joten käsittely siirtyisi elokuulle. Tämä aiheuttaa kuntien työmäärän kasautumista loppukesälle ja syksyyn, jolloin kunnilla on tärkeänä työvaiheena tukien käsittely maksatuksia varten.

Ruokavirasto ehdottaa, että myöhästymispäivistä luovutaan kokonaan. Jos myöhästymispäiviä olisi pakko olla, Ruokavirasto ehdottaa, että niiden määrä rajattaisiin muutamaaan ja myöhästymisseuraamukset asetettaisiin niin, että ajoissa ilmoittaminen on aidosti kannattavaa.

LAKIEHDOTUKSET

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

Yleisenä huomiona ehdotetusta Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettavasta laista voidaan todeta, että on tärkeää tarkastaa ja pitää huolta, että lain ja siihen liittyvien valtioneuvoston asetusten termit ovat yhteneväisiä, siten ettei käytetä erilaisia termejä. Esimerkkinä tästä voidaan mainita mm. eläimistä käytettävät termit kuten (hieho vai teurashieho).

Lakiehdotuksen s. 93 pykälä 3 *Aktiiviviljelijä* kuuluu seuraavasti:

”3 § Aktiiviviljelijä

Tuenhakija on suunnitelma-asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu aktiiviviljelijä, jos tämä:



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

1) on saanut Euroopan unionin suoria viljelijätukia enintään 5 000 euroa tuen hakua edeltävänä kalenterivuonna;

2) kuuluu viimeistään silloin, kun Euroopan unionin pinta-alaperusteisia suoria viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää, suunnitelma-asetuksen 4 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun kansalliseen rekisteriin, jonka perusteella voidaan todentaa hakijan maataloustoiminnan harjoittaminen; tai

3) osoittaa asiakirjojen avulla harjoittavansa maataloustoimintaa.” Pykälässä 3 tulisi säätää tarkemmin, että tuenhakija voi osoittaa harjoittavansa maataloustoimintaa asiakirjojen avulla vain silloin, jos tämä ei ole aktiiviviljelijä 1) tai 2) kohdan perusteella.

Edelleen tulisi säätää tarkemmin, että 3) kohdan tapauksessa maataloustoiminnan harjoittaminen on osoitettava samassa aikarajassa kuin 2) kohdassa. Ehdotetaan, että 3) kohta muotoiltaisii seuraavasti: 3) osoittaa viimeistään silloin, kun Euroopan unionin pinta-alaperusteisia suoria viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää, asiakirjojen avulla harjoittavansa maataloustoimintaa.

Lisäksi 3 pykälästä tulisi ilmetä mitä toimintaa voidaan pitää riittävänä maataloustoiminnan harjoittamisena. Ei ole riittävää, että säädetään vain mahdollisuudesta käyttää asiakirjatodisteita, vaan pitäisi myös säätää niistä vaatimuksista, joita asiakirjoilla voidaan todistaa ja minkä vaatimuksen täyttymisen viranomaisen todentaa.

Edelleen esitetään harkittavaksi, olisiko tarpeen säätää, että Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä aktiiviviljelijän asiakirjatodisteiden toimittamisesta.

Ehdotetussa s. 94 olevassa *Maataloustoimintaa* koskevassa 5 pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ”*Maataloustuotteiden tuottamisella tarkoitetaan kasvien kasvattamista alkutuotannossa pelto- tai puutarhaviljelyn menetelmin sekä tuotantoeläinten pitoa.*” Maataloustoiminnaksi tulisi kuitenkin riittää yksistään tuotantoeläinten pito, ja pykälässä pitäisi siten käyttää sekä-sanan sijasta tai-sanaa. 5 pykälän 2 momentissa tulisi mahdollistaa tarkempien säännösten antaminen myös tuotantoeläinten pidosta valtioneuvoston asetuksella. Nykymuotoilu ei sitä mahdollista.

Lakiehdotuksen s. 94, pykälän 8 *Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus* 1 momentti kuuluu seuraavasti:



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

”Jos suunnitelma-asetuksen liitteen III toimenpidevaatimuksessa 1 tarkoitettujen pysyvien nurmien osuus maatalousmaasta vähenee Ruokaviraston vuosittain marraskuun 30 päivänä suorittaman pinta-alatarkastelun perusteella koko valtakunnan tasolla pysyvän nurmen vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli viisi prosenttia, pysyvää nurmea ei saa siirtää muuhun käyttöön ja lisä ja toimenpidevaatimusasetuksen 48 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu pysyvän nurmen ennallistamismenettely otetaan käyttöön. Viljelijälle voidaan tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi.” Ehdotetaan harkittavaksi tulisiko pykätekstiin lisätä maininta, että ennallistamismenettelyä ei kuitenkaan oteta käyttöön lisä- ja toimenpidevaatimusasetuksen 48 artiklan 3 kohdan 2 momentin tapauksessa.

Ehdotetun s. 95 pykälän 9 *Suorien viljelijätukien maksamisen edellytykset* 2 momentin osalta maksujen aloittamiseen vaikuttavat myös hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa säädetyt edellytykset. Maksuja ei voida aloittaa ennen muutosajan päättymistä. Tästä syystä ehdotetaan, että 2 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että tuen maksamisen edellytyksenä on lisäksi hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa säädetty.

Lakiehdotuksen s. 96 pykälässä 13 *Ekojärjestelmätuki* on seuraava teksti:
”Ekojärjestelmätukea voidaan myöntää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta ekojärjestelmästä 3 §:ssä tarkoitettulle tuenhakijalle, jolle myönnetään kyseisenä kalenterivuonna perustulotukea.” Esitetään harkittavaksi, pitäisikö tätä muotoilua vielä tarkastaa. Ajatuksena kaiketi on, että jos hakee esim. vuonna 2023 perustulotukea ja ekojärjestelmän talviaikaisen kasvipeitteisyyden tukea, niin ekojärjestelmän tuki voidaan maksaa, jos tuenhakijalle maksetaan myös perustulotukea, kalenterivuodesta riippumatta.

Ehdotetussa s. 96 pykälässä 14 *Tuotantosidonnainen tulotuki eläimistä* olisi hyvä tarkentaa millaisista hiehoista, karitsoista ja kileistä voidaan myöntää tuotantosidonnaista tulotukea. Muissa on kyse eloeläimistä ja näissä on kyse teuraista, joten olisi perusteltua tarkentaa, että kyse on teurastetuista hiehoista, teurastetuista karitsoista ja teurastetuista kileistä tai teurashiehosta, teuraskaritsasta ja teuraskilistä.

Sivulla 97 pykälän 15 *Emolehmä-, lypsylehmä-, sonni- ja teurashiehopalkkio* 1 momentista puuttuu tieto, että myös sonnien keskimääräisen lukumäärän perusteella voidaan myöntää ulkosaariston nautapalkkiota.



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Ehdotetaan harkittavaksi pitäisikö s. 97 pykälän 16 *Uuhi- ja kuttupalkkiot sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio* 1 momenttia tarkentaa, siten että tuenhakijalla on hallinnassaan tukivuonna keskimäärin vähintään 20 tukikelpoista uuhta tai kuttua.

16 pykälän 2 momentti kuuluu puolestaan seuraavasti: *”Tuenhakijalle voidaan lisäksi myöntää teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiota. Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiota voidaan myöntää eläinrekisteriin ilmoitettujen teurastusten perusteella.”* 2 momenttia pitäisi muokata siten, että se olisi seuraavan muotoinen: *”Tuenhakijalle voidaan lisäksi myöntää teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiota. Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiota voidaan myöntää eläinrekisteriin ilmoitettujen karitsojen ja kilien teurastusten perusteella”*. Näin 2 momentin teksti olisi samalla tavalla kuin 15 pykälän 1 momentissa.

Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista

Sivulla 103 oleva pykälä 9 on otsikoitu *Ei-tuotannollisten investointien korvaus*. Ei-tuotannollisten investointien korvauksen sijaan olisi tarkoituksenmukaisempaa käyttää termiä tuki. Esitetään myös harkittavaksi pitäisikö termi tuki huomioida lain nimessä. Lisäksi joissain kohdin pykälää voisi käyttää yksinkertaisempaa ilmaisumuotoa, kuten esimerkiksi *”kosteikkoinvestoinnin osalta”* ilmaisun voisi korvata sanalla *”kosteikkoinvestointiin”*. Huomioitavaa on myös, että 4 momentin olemassaolo on sekä tarpeeton, että osin harhaanjohtava, sillä hankintalaki on noudatettava, mikäli julkisen hankinnan kynnysarvo ylittyy, mutta kynnysarvot alittavia tavaroita ja palveluita hankintalaki ei koske.

Vastoin kuin sivulla 104 olevan pykälän 10 *Korvaus maatilojen neuvontapalveluihin* 1 momentti antaa ymmärtää, ei mainittu 78 artiklan 3 kohta kuvaa tiettyä neuvontaa, vaan siinä viitataan 15 artiklan 3 kohtaan, jossa esitetään neuvoja koskevia vaatimuksia. Lisäksi 2 momentissa mainittua *”toimeenpanolain 46 §:n mukaisesti hyväksytyille neuvoille”* -kohtaa voisi ehdottaa täydennettäväksi jatkuvalla kelposuuehtojen täyttämällä. Momentin voisi tällöin muotoilla muotoon *”toimeenpanolain 46 §:n mukaisesti hyväksytyille ja yhä kelpoisuusehdot täyttävälle neuvoille”*.

Sivulla 104 pykälän 11 *Korvauksen maksamisen edellytykset* 2 momentin mukaisen neuvontakorvauksen ennakoilmoituksen ja maksuhakemuksen välisen hakuajan lyhentyminen kuudesta kuukaudesta kolmeen on laajalti tervetullut muutos



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

pykälässä, sillä se sujuvoittaa erityisesti hallinnon toimintaa ja esimerkiksi säädösmuutosten toimeenpanoa. On kuitenkin nostettava esiin se seikka, että neuvojien parissa muutos on synnyttänyt ristiriitaisen vastaanoton, sillä osa neuvojista pitää kolmea kuukautta liian lyhyenä aikana. Asiasta käyty keskustelu sekä Ruokaviraston sisällä että ministeriön kanssa on nostanut esiin kompromissivaihtoehdon neljästä kuukaudesta. Lisäksi esiin nousi myös näkemys, että neuvontatapahtumalla ja maksuhakemuksella voisi olla eri aikajakso, eli neuvontatapahtuma tulisi toteuttaa esimerkiksi kolme kuukautta ennakkoilmoituksesta ja itse maksuhakemus kuukauden sisällä neuvontatapahtuman jälkeen.

Suunnitellun eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettavan lain s. 104, pykälän 11 *Korvauksen maksamisen edellytykset* 4 momenttia olisi hyvä täsmentää siten, että momentissa säädetyt edellytykset koskevat yhdenmukaisesti hallinto- ja valvontajärjestelmään kuuluvia tukia eli luonnonhaittakorvausta, ympäristökorvausta, luonnonmukaisen tuotannon korvausta sekä eläinten hyvinvointikorvausta. Edelleen ehdotetaan harkittavaksi tulisiko 4 momentissa mainittujen pinta-alamonitorointia koskevien edellytysten osalta täsmentää niiden koskevan pinta-alaperusteisiä tukia. Ehdotetun 11 §:n 4 momentin osalta maksujen aloittamiseen vaikuttavat myös hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa säädetyt edellytykset. Maksuja ei voida aloittaa ennen muutosajan päättymistä. Tästä syystä ehdotetaan, että 4 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että tuen maksamisen edellytyksenä on lisäksi hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa säädetty.

Ehdotetun 13 pykälän *Sitoumuksen ja sopimuksen lakkaaminen* 1 momentin perusteluihin olisi lisättävä pinta-alan lisäksi maininta myös eläinmäärän vähenemisestä alle minimivaatimuksen. Tällöin perustelut vastaisivat pykälässä olevaa tekstiä.

Lisäksi 13 pykälän 3 momenttiin tulisi ottaa lisäys myös luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen purkamisesta, jos korvauksen saaja on salannut sitoumuksen tekemiseen olennaisesti vaikuttavan seikan tai antanut sellaisesta olennaisesti virheellisen tiedon taikka jos hän tai maatilan myöhempi omistaja, jolle sitoumus on siirretty, olennaisesti rikkoo sitomusehtoja. Jos sitoumus puretaan, tulisi takaisinperintä sitoumuskauden alkuun.

Sivun 106 pykälän 14 *Ei-tuotannollisten investointien korvausta koskevan tukipäättöksen mukaisen oikeuden siirtäminen* suhteen todetaan, että pykälän ja



kehittämislain keskinäisen johdonmukaisuuden kannalta voisi olla luontevampaa käyttää termejä ”oikeuden luovuttaminen” ja ”luovutuksen saaja”, kuin ”oikeuden siirtäminen” ja ”siirron saaja”.

Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

Ehdotetun tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettavan lain s. 110 pykälän 7 *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* 1 momentin 6) kohdan mukaan ELY-keskus tekee päätöksen ympäristösopimusten ja luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen siirtämisestä ja päättämisestä. Pykälästä puuttuu maininta siitä, että ELY-keskus päättää sopimuksen/sitoumuksen myöntämisestä. Ehdotetaan, että 7 §:n 1 momentin 6) kohta laadittaisiin seuraavaan muotoon:

6) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1–3 ja 6 kohdassa tarkoitetun ympäristösopimuksen ja 6 §:ssä tarkoitetun luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen *myöntämisestä sekä* siirtämisestä ja päättämisestä kesken sopimus- tai sitoumuskauden.

Ehdotetun 7 pykälän 2 momentin mukaan ”*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus suorittaa lisäksi tukien ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.*” Kohtaa olisi varmaankin hyvä täsmentää siten, että tukien lisäksi mainitaan myös palkkiot ja korvaukset.

Lakiluonnoksen s. 112 pykälän 11 *Viranomaisen alueellinen toimivalta* 4 momentin mukaan asian käsittely voidaan siirtää toiselle ELY-keskukselle tai kunnalle erittäin painavasta syystä. Ruokavirasto esittää erittäin painavan syyn korvaamista perustellulla syyllä. Käytännössä tarpeita asian käsittelyn siirtämiseksi on koskien yksittäisiä tapauksia, eikä olisi tarkoituksenmukaista, että kynnys asian siirtämiselle on liian korkea. Lisäksi esitetään harkittavaksi olisiko myös Ruokavirastolle hyvä antaa joissain tilanteissa vastaavanlainen oikeus siirtää asiaa toisen kunnan tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi, kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tässä säädetään.

Lakiluonnoksessa s. 112 pykälässä 12 *Tuen hakeminen* olisi huomioitava 12 pykälän 3 momentin mukaisissa tilanteissa velvollisuus allekirjoittaa hakemus. Tämä menettely vastaisi nykyisin sekä jo aiemminkin voimassa ollutta lainsäädäntöä, ja on yhä perusteltu vaatimus silloin, kun tukea haetaan muutoin kuin sähköisesti. Sähköisesti



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

tukea haettaessa on tunnistauduttava sähköisesti, mikä vastaa allekirjoitusmenettelyä.

Vastaavasti ehdotetaan harkittavaksi olisiko tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettavan lain sisällettävä nykyisen maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 14 pykälän mukaiset seikat tuen yhteisesti hakemisesta. Tämäkin menettely on tarpeen silloin, kun käytetään paperihakua. Lisäksi nykyisen lain (192/2013) 14 pykälä on toiminut perusteena ensisijaisen viljelijän valtuutukselle.

Edelleen on huomioitava, että ellei uudessa toimeenpanolaissa säädetä enää nykyistä 15 pykälää vastaavalla tavalla hakemuksen toimittamisesta ja vireille tulosta, niin sanottua postileimasääntöä ei voida enää jatkossa soveltaa. Tietenkään tulevaisuuden suhteen ei ole täyttä varmuutta, käytetäänkö kirjepostissa edes välttämättä aina postileimoja.

Ehdotetun s. 112 pykälän 12 *Tuen hakeminen* 4 momentin mukaan Ruokavirasto voi antaa määräyksiä ”*muista tuen hakijalta tai tuen saajalta edellytettävistä selvityksistä*”. Momentista 4 ehdotetaan poistettavaksi tuen saaja, sillä maininta ei tuo lisäarvoa, koska kaikkien tuensaajien on tullut hakea tukia. Myös tuenhakijan kirjoitusasun voisi yhtenäistää. Nyt eri pykälissä ja perusteluteksteissä vaikuttaisi olevan hieman vaihtelevasti käytössä termi tuen hakija tai tuenhakija. Vastaava koskee myös termiä tuensaaja, josta näyttäisi olevan käytössä vaihtelevasti myös muoto tuen saaja. Ruokavirastossa edellä mainituista termeistä on pidemmän aikaa, vakiintuneesti käytetty yhdyssanamuotoa.

Edelleen s. 112 pykälän 12 momentissa 4 säädettävistä Ruokaviraston määräyksenantovaltuuksista puuttuu ilmoituksia koskeva määräaika, joka on tarpeen nykyistä vastaavalla tavalla. Eli 12 pykälän 4 momenttiin olisi tehtävä seuraava lisäys: Ruokavirasto antaa lisäksi tarkemmat määräykset tukea koskevan hakemuksen, *ilmoituksen* sekä muiden selvitysten jättämisen määräajoista.

Ehdotetun s. 113 pykälän 14 *Hakemuksen muuttaminen tai peruuttaminen* 1 momentin tulisi koskea EU-rahoitteisten tukien lisäksi myös kansallisia kasvintuotannon tukia ja kotieläintalouden tukia, jotka ovat kansallisten tukien isoja tukijärjestelmiä. Esimerkiksi pinta-alaperusteisia tukia haetaan samalla yhtenäishakemuksella ja muutos- ja perumismahdollisuuksien pitäisi olla samanlaiset sekä EU-rahoitteisissa pinta-alaperusteissa tuissa että kansallisissa kasvintuotannon



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

tuissa. Käytännössä ei ole mahdollista eriyttää esimerkiksi lohkoja koskevia muutosmahdollisuuksia eri tuissa.

Edelleen ehdotetun 14 pykälän 2 momentin mukaan ”*Kansallisten tukien lain 25 §:ssä säädetään lisäksi mainitussa laissa tarkoitettua tukea koskevan hakemuksen peruuttamisesta*”. Kohta ei ole kattavasti säädelty, sillä kansallisia tukia tulee pystyä perumisen lisäksi muuttamaan vastaavasti kuin EU-perusteisia tukia. Pykälän 1 momentissa viitatus hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklaa tulisi soveltaa kansallisissa kasvintuotannon ja kotieläintalouden tuissa, mutta 2 momentissa olisi tarpeen täsmentää, mitä 7 artiklan 1 kohdan alakohdista sovellettaisiin kasvintuotannon tuissa tai kotieläintalouden tuissa. Kyseisen 14 pykälän 2 momentin muotoiluksi ehdotetaan seuraavaa: *Kansallisten tukien lain 9 §:ssä tarkoitettua tukea koskevaan hakemukseen sovelletaan hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja kansallisten tukien lain 10 §:ssä tarkoitettua tukea koskevaan hakemukseen hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa*.

Sivulla 113 olevan pykälän 15 *Hakemuksen siirtäminen* sääntelyä voitaisiin yksinkertaistaa siten, että 15 pykälässä säädettäisiin suoraan siitä, että koko tilan hallinnan siirrosta on ilmoitettava 15 työpäivässä.

Ehdotetun s. 114 pykälän 20 *Hallinnollinen tarkastus ja ristiintarkastus* 1 momentin mukaan ”*Hallinnollisessa tarkastuksessa tarkastetaan hakemustietojen oikeellisuus ja täydellisyys*”. Tietojen täydellisyyden sijaan ehdotetaan harkittavaksi toisenlaista muotoilua siitä, että kaikki vaaditut tiedot on ilmoitettu. Pykälän 3 momentin alku ehdotetaan selkeyden ja loogisuuden takia siirrettäväksi uudeksi 2 momentiksi: ”*Ruokavirasto tekee ristiintarkastukset tietojärjestelmissä oleviin tietoihin. Ristiintarkastuksella verrataan eri tietojärjestelmissä olevia tietoja tukihakemuksella ilmoitettuihin tietoihin*”.

20 pykälän 2 momentissa todetaan, että ”*Kunta tekee lisäksi hakemustietojen perusteella hallinnollisessa tarkastuksessa havaitun ehdollisuuden laiminlyönnin osalta arvioinnin ja seuraamusehdotuksen siltä osin kuin on kyse hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista ja kasvinsuojeluaineita koskevista ehdollisuuden vaatimuksista*”. Mitä laiminlyöntiä kunta voi hallinnollisessa tarkastuksessa havaita kasvinsuojeluaineiden käytöstä eli miksi tämä asia on mainittu erikseen.

Edelleen ehdotetun 20 pykälän 1 ja 4 momentin välillä voi olla ristiriitaa otannan perusteella tehdyn hallinnollisen tarkastuksen ja muutosmahdollisuuden osalta.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Komission komiteakokouksessa antaman tulkinnan mukaan hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan perusteella muutoshakemusta ei olisi otoksen perusteella tarkastetuissa asioissa (vain niissä, jotka on tarkastettu 100 prosentilla), mutta 4 momentin mukaan tuenhakija voi korjata havaitun virheen Ruokaviraston määräämän ajankohtaan mennessä. Tämän vuoksi ehdotetaan esimerkiksi lisäystä siitä, että mikäli korjaaminen on hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan mukaan mahdollista.

20 pykälän 6 momentissa puhutaan hallinnollisesta valvonnasta. Pitäisi kuitenkin olla kyse hallinnollisista tarkastuksista ja hallinnollisista tarkastuskäynneistä, kuten ko. pykälän otsikossakin on.

Lisäksi ehdotettuun 20 pykälään esitetään otettavaksi uusi momentti koskien paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän laadunarviointia (ns. GSA QA). Tällä hetkellä lakiehdotuksessa ei ole sääntelyä em. laadunarvioinnista. On mahdollista, että laadunarvioinnissa ELY-keskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee joissakin tapauksissa maastokäyntejä kasvulohkojen pinta-alan määrittämiseksi eli ehdotetaan, että säädettäisiin: *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto voi tehdä maastokäynnin pinta-alan määrittämiseksi laadunarviointiasetuksen 4 artiklan mukaisessa paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän laadunarvioinnissa*. ELY-keskuksella tai Ahvenanmaan valtionvirastolla on oikeus tehdä 6 luvun mukaisia tarkastus- ja valvontakäyntejä, mutta paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän laadunarviointi ei olisi valvontaa. Lisäksi myös Ruokavirastolle pitäisi säätää laadunarviointiin toimivaltaa.

Uuden lain s. 116 pykälään 22 *Otanta ja paikan päällä tehtävä valvonta* ehdotetaan tehtävän lisäksi siitä että, Ruokavirasto valitsee otannalla meijerit paikan päällä tehtävään valvontaan. Maidon tuotantotuen valvonnassa otanta tehdään nimenomaan meijereihin, eikä tuenhakijoihin kuten pykälän 1 momentissa säädetään muutoin tuenhakijoiden osalta.

Ehdotetun 22 pykälän 2 momentin osalta kiinnitetään huomiota siihen, että sen mukaan valvonnassa tarkastetaan tukea koskevassa hakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuus. Valvonnassa paikan päällä ei kuitenkaan välttämättä tarkasteta kaikkien annettujen tietojen oikeellisuutta, koska hallinnollisesti tarkastettuja asioita ei tarkastettaisi valvonnassa paikan päällä tuplatyön välttämiseksi. Toisaalta valvonnassa olisi tarkoitus tarkastaa ne tukihakemustiedot, jotka tarkastushetkellä



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

ovat tarkastettavissa, jolloin voitaisiin välttää esimerkiksi samalle tilalle tehtävä uusintatarkastuskäynti loppujen tukiehtojen tarkastamiseksi.

Lakiehdotuksen s. 119 pykälän 29 *Valvonnasta ilmoittaminen* 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi. Muotoilu on ehdotetussa muodossaan hankala, koska se edellyttää, että dronen käytöstä on pakko ilmoittaa tuenhakijalle. Tuenhakija voisi välttelemällä tarkastajan yhteydenottoa tai jättämällä osallistumatta valvontaan estää dronen käytön, kun siitä ei ole saatu ilmoitettua. Ilma-aluksen käyttämiselle on jo siitä sääntelevässä lainsäädännössä asetettuja ehtoja, joten tässä ei nähtäisi välttämättömäksi säätää erikseen ilma-aluksen käyttämiseen liittyvästä ilmoittamisesta.

Myös s. 119 pykälän 30 *Valvonnassa noudatettava menettely* 1 momentin muotoilua ehdotetaan korjattavaksi siten, että valvontaa suorittavalla henkilöllä on oltava *virkakortti tai tarkastusoikeuden osoittava asiakirja*. Virkakortti osoittaa organisaation, josta valvontaa suorittava henkilö on, mutta ei tarkemmin mitään tarkastusoikeudesta.

Lisäksi 30 pykälässä pitäisi mainita, että asia koskee myös hallinnollista tarkastusta.

Lakiehdotuksen s. 119 pykälän 31 *Hakemuksen myöhästymisseuraamukset* suhteen todetaan seuraavaa, hakemus on jätettävä määräaikaan. Tukea ei myönnetä, jos hakemusta ei ole jätetty määräaikaan mennessä. Yhtenäishakemuksen tietojen palauttaminen määräaikaan on tukien myöntämisen edellytys. Yksittäisen tuen hakutiedon voi yhtenäishakemukselle täydentää muutosajankohtaan mennessä.

Vaihtoehto 1. Tukihakemuksen jättämiselle asetettuun määräaikaan ei sisälly mahdollisuutta jättää hakemusta myöhästyneenä. Tällöin myöhästymisseuraamuksia ei sovelleta eli myöhästymispäivät eivät ole käytössä.

Vaihtoehto 2. Tukihakemuksen jättämiselle asetettuun määräaikaan sisältyy mahdollisuus jättää hakemus myöhästyneenä. Jos tukea koskeva hakemus jätetään myöhässä, myönnettävää tukea alennetaan kahdella prosentilla jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti. Tukea ei myönnetä, jos hakemus myöhästyy yli 7 kalenteripäivää. Yksittäisen tuen hakutiedon voi yhtenäishakemukselle täydentää muutosajankohtaan mennessä. Mikäli myöhästyneeseen hakemukseen lisätään yksittäinen tuki muutosajankohtaan mennessä, sovelletaan tämän tuen



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

myöhästymisseuraamuksiin yhtenäishakemukselle kohdistuvaa myöhästymisseuraamusta.

Vaihtoehto 3. Tukihakemuksen jättämiselle asetettuun määräaikaan sisältyvä mahdollisuus jättää hakemus myöhästyneenä. Jos tukea koskeva hakemus jätetään myöhässä, myönnettävää tukea alennetaan kahdella prosentilla jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti. Tukea ei myönnetä, jos hakemus myöhästyy yli 14 kalenteripäivää. Yksittäisen tuen hakutiedon voi yhtenäishakemukselle täydentää muutosajankohtaan mennessä. Mikäli myöhästyneeseen hakemukseen lisätään yksittäinen tuki muutosajankohtaan mennessä, sovelletaan tämän tuen myöhästymisseuraamuksiin yhtenäishakemukselle kohdistuvaa myöhästymisseuraamusta.

Ruokavirasto kannattaa myöhästymispäivistä luopumista. Jos niitä päätettäisiin kuitenkin käyttää, todetaan, että tuen hakemiselle ajoissa on oltava riittävä prosentuaalinen kannuste.

Myöhästymisseuraamusten soveltaminen laajentuisi luonnoksessa olevalla muotoilulla nykyiseen ohjelmakautteen nähden. Luonnoksessa oleva muotoilu velvoittaa soveltamaan myöhästymispäiviä kaikkiin EU:n suoriin ja ohjelmaperusteisiin tukiin. Tällä kaudella myöhästymispäiviä ei ole tullut EU-lainsäädännön nojalla soveltaa non-IACS-tukiin, kuten neuvontakorvaukseen ja muihin ympäristösopimuksiin (alkuperäiskasvien varmuuskokeet ja alkuperäisrotujen perimän säilytys). Sen vuoksi pykälää olisi täsmennettävä siten, että siinä tarkennetaan mitä hakemuksia myöhästymisseuraamukset koskevat ja suljetaan pois non-IACS-tuet esimerkiksi viittaamalla yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaiseen tukeen, kuten viittaamalla horisontaalasetuksen 65 artiklaan. Tällöin menettely vastaisi nykytilaa. Lisäksi pykälässä tulisi huomioida nykyisen EU-lainsäädännön tapaan ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellisen olosuhteen tilanteet. Jos kyse on ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta, ei myöhästymispäiviä tule soveltaa.

Lakiehdotuksen s. 120 pykälän 32 *Tuen yleiset alentamisperusteet 2* momentissa säädetään, että *”Ehdollisuuden valvonnan estäminen johtaa tuenhakijan kaikkien tukihakemusten hylkäämiseen”*. Tältä osin ehdotetaan sellaista tarkennusta että, ehdollisuuden valvonnan estäminen johtaa EU-rahoitteisten tukihakemusten hylkäämiseen. Lisäksi 2 momentissa säädetyn perusteella on epäselvää, onko osittainen ehdollisuuden valvonta valvonnan estämistä. Käytännössä voisi olla



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

esimerkiksi tilanne, jossa tuenhakijan kaikki lohkot voidaan tarkastaa, mutta tuenhakija estää tarkastuksen tekemisen tilakeskuksessa, jossa tulisi tarkastaa kasvinsuojeluaineiden varastointi. Valvontaa ei saa tehtyä valmiiksi, kun kaikkia ehdollisuuden vaatimuksia ei saa tarkastettua. Tällaisen osittaisen valvonnan estämisen tulisi johtaa myös siihen, että tukia ei makseta. Vaihtoehtoisesti lainsäädännön tulisi antaa mahdollisuus siihen, että vaatimuksissa, joita ei saada tarkastettua tuenhakijasta johtuvasta syystä, voidaan todeta tahallinen laiminlyönti.

Sivulla 120 pykälässä 33 *Vähennykset ja seuraamukset pinta-alaperusteisissä tuissa* 4 momentissa säädetyn osalta ehdotetaan harkittavaksi momentin siirtämistä hallinnollisia tarkastuksia koskevaan 20 pykälään (esimerkiksi nykyisen 4 momentin jälkeen), koska sinällään se koskee enemmän hallinnollisen tarkastuksen menettelyä kuin suoraan vähennyksiä ja seuraamuksia.

Lakiehdotuksessa s. 121 pykälässä 36 *Tuen epäminen eläintenpitokieltoilanteissa* olisi perheenjäsenen lisäksi huomioitava myös muu yhdessä yritystoimintaa harjoittava henkilö. Jos toimintaa harjoitetaan yhdessä muun henkilön kuin perheenjäsenen kanssa, ei tukea voisi maksaa myöskään silloin, jos tämä henkilö on määrätty eläintenpitokieltoon. Ellei pykälää voi täydentää näin, pitäisi perusteluissa selventää, että tässä viljelijällä tarkoitetaan tilan osallista, jolloin on selkeämpää, että asia koskee kaikkia henkilöitä, joiden on ilmoitettu osallistuvan tilan toimintaan. Tämä koskee myös tilatunnuksen osallisia tai maatilayrityksen osallisia. Esimerkiksi osakeyhtiössä voi olla osallisena henkilö, joka ei ole sukua tai puoliso, mutta on osakeyhtiössä osallinen.

Ehdotetun s. 121 pykälän 37 *Vähennysten ja seuraamusten laskentajärjestys* 1 momentissa säädettyssä laskentajärjestyksessä ei ole huomioitu rahoituskuria, joka lasketaan momentissa esitetyn laskentajärjestyksen 4 ja 5 kohdan välissä eli ennen ehdollisuuden vaatimusten laiminlyönnistä aiheutuvia seuraamuksia. Rahoituskuri tulisi tässä mahdollisesti huomioida, vaikka se ei ole seuraamus, mutta on kuitenkin tukea leikkaava tekijä.

Sivulla 122 pykälässä 38 *Vähennykset ja seuraamukset tietyissä tukimuodoissa* tulisi huomioida myös eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettavan lain 5 pykälän 1 momentin 3 kohdan mukainen alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus: millä perusteella siinä tehdään vähennys, koska alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva sopimus ei ole kustannusperusteinen, ja mahdollinen valtuus säätää sovellettavista vähennyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Sivulla 122 oleva pykälä 40 *Muu sovellettava lainsäädäntö* koskee ehdotuksen mukaan myös ehdollisuutta. Ehdollisuudessa seuraamusten suhteen sovellettavan takautuvuuden osalta sovelletaan eri aikarajoja kuin mitä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95 säädetään. Ehdollisuudessa sovelletaan tältä osin laadunarviointiasetuksessa säädettyjä aikarajoja (laadunarviointiasetuksen 8 artiklan 1 kohta).

Lakiehdotuksen s. 123 pykälän 41 *Tuen takaisinperintä* 3 momentin informatiivinen viittaus yleisellä tasolla EU:n sääntelyyn on käytännössä tarpeeton ja voitaisiin näin ollen poistaa. Momentissa myös mainittu ”varainhoitoasetus” ja ”yleinen varainhoitoasetus”.

Sivulla 123 oleva pykälä 42 on otsikoitu ”*Takaisinperittävälle määrälle suoritettava korko*”. Koska pykälän sisältö koskee kuitenkin vain viivästyskorkoa, ehdotetun pykälän nimen tulisi olla *Takaisinperittävälle määrälle suoritettava viivästyskorko*. Tämä vastaisi ehdotettua 47 pykälää rakennetukilaisissa ja ehdotettua 51 pykälää kehittämistukilaisissa, joissa säädettäisiin sisällöllisesti vastaavasti samasta asiasta.

Sivulla 123 olevan pykälän 43 *Takaisinperinnästä luopuminen* otsikko pitäisi muuttaa muotoon: *Takaisinperinnän kohtuullistaminen*. Tämä vastaisi käytettyä terminologiaa muissa CAP27-laeissa, joissa säädetään tai ehdotetaan säädettävän samasta asiasta.

Lakiehdotuksen s. 123 pykälää 44 *Takaisinperinnän suorittaminen* koskevissa pykäläperusteluissa olisi toimeenpanon kannalta hyvä avata, mitä tarkoitetaan ehdotetun pykälän 1 momentin ilmaisulla ”ilman aiheetonta viivytystä” (ks. valtionavustuslaki, HE 63/2001 vp. 28 § ja TEM HE 47/2021 vp. 35 §).

Ehdotetun 2 momentin mukaan ”*Takaisinperittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle tuensaajalle maksettavasta muusta tässä laissa tarkoitettusta tuesta tai korvauksesta*”. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, tarkastusten, vakuuksien ja avoimuuden osalta annetun Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/128 artiklan 31 mukaan jäsenvaltioiden on kuitattava sääntöjenvastaisuudesta johtuvat aiheettomasti maksetut määrät maksajaviraston kyseiselle tuensaajalle tulevaisuudessa suorittamista maksuista. Ehdotetussa 51 pykälässä



Pvm

12.8.2022

Dnro

3978/00.00.01.00.00/2022

rakennetukilaissa, 103 pykälässä poluralaissa ja 55 pykälässä kehittämistukilaissa takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuensaajalle maksettavasta tuesta. Esitetään harkittavaksi myös tässä lakiehdotuksessa takaisinperittävän määrän kuittaaminen vähentämällä se muusta tuensaajalle maksettavasta tuesta, eikä vain *”tässä laissa tarkoitettusta tuesta tai korvauksesta”*.

Ruokavirasto on huolissaan lakiehdotuksen s. 126 pykälään 53 *Viranomaisen oikeus tietojensaantiin* muotoillun tietojensaantioikeuden riittävydestä maksajavirastotehtävien hoitamisessa. Ruokaviraston asemasta maksajavirastona säädettäisiin tulevalla rahoituskaudella yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annettavan lain (ns. hallinnointilain) 10 pykälässä, eikä enää toimeenpanolaissa, kuten tällä hetkellä. Hallinnointilaissa ei säädetä tietojensaantioikeudesta. Maksajavirastotehtäviin liittyy esimerkiksi komission sääntöjenmukaisuuden tarkastamiseen lukeutuvat tarkastusmenettelyt, joita koskevissa selvittelyissä Ruokavirasto maksajavirastona voi tarvita salassa pidettäviä tietoja toiselta viranomaiselta. Komission sääntöjenmukaisuustarkastuksissa näyttötaakka on jäsenvaltiolla.

Näyttötaakasta johtuen kiinteämääräisen rahoitusoikaisun välttämiseksi jäsenvaltion on pystyttävä osoittamaan rahastolle maksimissaan aiheutunut riski ja riskin rajaamisessa voidaan tarvita muilla viranomaisilla olevia tietoja. Ehdotetun 53 pykälän tulisi olla muotoilultaan niin selkeä, ettei aiheudu tulkinnanvaraisuutta, koskeeko tiedonsaantioikeus maksajavirastotehtävissä tarvittavia tietoja vai ei. Nyt pykälässä käytetty muotoilu *”tässä laissa säädettyjen tehtävien”* on tältä osin tulkinnanvarainen, koska maksajavirastotehtävistä ei enää säädettäisi toimeenpanolaissa. Lisäksi tietoja voidaan tarvita EU-lainsäädännössä säädettyjen asioiden tarkastamisessa ja valvonnassa (esimerkiksi komission asetuksen (EU) 2022/128 artiklassa 44 säädetty tuensaajien tunnistaminen), jotka eivät ole tässä laissa säädettyjä tehtäviä. Ruokaviraston pitäisi saada tällaisten tehtävien hoitamiseen tarvitsemansa tiedot muilta viranomaisilta veloitusetta.

Edelleen säädöksissä olisi hyvä varmistaa, että tuenhakijat on veloitettu riittävällä tavalla käyttämään Vipu-mobiilia, sillä se tulee olemaan erittäin tärkeä työväline jatkossa.

Rikosoikeudellisten seuraamusten soveltaminen

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihe)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyin hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumis-edellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annetun Komission delegoidun asetuksen (EU) n:o 640/2014 artiklassa 3 säädetään nykyisellään rikosoikeudellisten seuraamusten soveltamisesta seuraavasti: *"Tässä asetuksessa säädetty hallinnollisten seuraamusten soveltaminen ja suoran tuen tai maaseudun kehittämistuen epääminen ja peruminen eivät estä rikosoikeudellisten seuraamusten soveltamista, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä"*. Koska asiasta ei enää säädettäisi EU-lainsäädännössä uudella rahoituskaudella, olisi perusteltua ja selvyuden vuoksi kannatettavaa ottaa asiasta säännös kansalliseen lainsäädäntöön. Euroopan unionin tuomioistuimien on katsonut oikeuskäytännössäänkin, että seuraamuksia ei ole luokiteltava rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi (C-489/10). Petostapauksia on tullut viime vuosina yhä enemmän esille, ja petostentorjunnan näkökulmasta olisi perusteltua huomioida asia kansallisesti.

Teurastamoiden hakeutuminen tukijärjestelmään

Ruokavirasto ehdottaa, että Euroopan unionin suorissa tuotantosidonnaisissa tulotuissa ja kansallisissa kotieläintalouden tuissa säädettäisiin teurastamoiden hakeutumisesta mukaan tukijärjestelmään sekä tukijärjestelmästä pois sulkemisesta. Lakiin ehdotetaan nykyistä käytäntöä vastaavaa menettelyä, jossa teurastamon tulee hakeutua mukaan järjestelmään, jotta niiden teurastamista eläimistä voidaan maksaa EU:n suorana tukena rahoittamia teurasperusteisia eläinpalkkioita. Koska esimerkiksi seuraamuksista ei enää jatkossa ole unionin tasolla sääntelyä, ehdotetaan järjestelmään hakeutumista ja sen mahdollista keskeyttämistä koskevaa sääntelyä lakitasolle.

Uuden toimeenpanolain 6 pykälään ehdotetaan otettavan säännös siitä, että Ruokavirasto tekee päätöksen teurastamon hakeutumisesta tukijärjestelmään. Tukijärjestelmällä tarkoitetaan suorien viljelijätukien lain 14, 15 ja 16 §:ssä tarkoitettuja palkkioita, joita maksetaan tuenhakijalle Euroopan unionin suorina tuotantosidonnaisina tulotukina sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuja kotieläintalouden tukia.

Nykyisellään teurastamoiden on tullut ilmoittautua Ruokavirastolle, jotta niiden teurastamista eläimistä on voitu maksaa Euroopan unionin suorana tukena maksettavaa tuotantosidonnaista tukea teurastetuista naudoista, karitsoista ja



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

kileistä. Teurastamoiden ilmoittautumisesta on säädetty vuosittain annettavalla kyseisiä suoria tukia koskevalla valtioneuvoston asetuksella. Teurastamoihin on voinut kohdistua seuraamuksia, esimerkiksi komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 33 artiklan 2 kohdan nojalla, ja ne on voitu sulkea pois järjestelmästä määräaikaaisesti.

Ruokavirasto pitää asiallisempana säätää ilmoittautumisen sijasta hyväksymismenettelystä ja siten hallinnollisen päätöksen tekemisestä. Tämän vuoksi asiasta on myös säädettävä jatkossa lain tasolla. Hakeutumisesta päättämällä tarkoitetaan myös hakeutumisen määräaikaista keskeyttämistä teurastamon laiminlyöntien johdosta. Laiminlyönneistä säädettäisiin erikseen suorien viljelijätukien lain nojalla. Kun asiasta tehdään hallinnollinen päätös, teurastamoilla on mahdollisuus hakea tarvittaessa päätökseen muutosta.

Edellä mainitun lisäksi suoria tulotukia koskevaan lakiin ehdotetaan lisättäväksi pykälä, joka koskee teurastamoille säädettäviä vaatimuksia seuraavalla tavalla:

Ruokavirasto voi hyväksyä palkkiojärjestelmään teurastamon, joka on hakeutunut järjestelmään Ruokaviraston määräämällä tavalla. Palkkiojärjestelmään hakevan teurastamon on oltava elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 21 kohdassa tarkoitettu poroteurastamo tai 22 kohdassa tarkoitettu teurastamo.

Palkkiojärjestelmään hyväksytyin teurastamon on noudatettava eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettua lakia (1069/2021).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teurastamoita koskevista vaatimuksista.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä palkkiojärjestelmään hakeutumiseen käytettävistä lomakkeista ja niiden liitteistä, muista teurastamolta edellytettävistä selvityksistä ja hakemuksen jättämisen määräajoista.

Vastaava vaatimus olisi huomioitava myös maa- ja puutarhatalouden kansallisia tukia koskevassa lainsäädännössä siltä osin kuin asia koskee kansallisina kotieläintalouden tukina maksettavia teurasperusteisia tukia.

Uudessa toimeenpanolaissa olisi huomioitava myös teurastamoita koskeva valvonta. Sen vuoksi sen 22 pykälään Ruokavirasto ehdottaa seuraavaa lisäystä:

Ruokavirasto valitsee otannalla teurastamot paikan päällä tehtävään valvontaan.

Samassa pykälässä olisi huomioitava myös valtioneuvoston asetusta koskevassa valtuudessa teurastamovalvonnasta annettavat tarkemmat säännökset.



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

Uudessa toimeenpanolain 34 pykälässä olisi huomioitava seuraamukset, joita teurastamolle voidaan antaa. Ruokavirasto ehdottaa seuraavaa lisäystä kyseiseen pykälään:

Jos valvonnassa todetaan, että tukijärjestelmään hakeutunut teurastamo on tehnyt [eläinrekisteri-ilmoituksia koskevan] tukeen vaikuttavan laiminlyönnin, teurastamolle annetaan huomautus. Valvonnassa uudestaan havaitun laiminlyönnin jälkeen teurastamo voidaan sulkea yhden vuoden määräajaksi tukijärjestelmän ulkopuolelle. Teurastamo suljetaan yhden vuoden määräajaksi palkkiojärjestelmän ulkopuolelle, jos se estää valvonnan. Yhden vuoden määräaika koskee kalenterivuotta ja alkaa valvontaa seuraavan kalenterivuoden alusta. Tämän lain 6 §:n x momentin mukainen päätös palkkiojärjestelmän ulkopuolelle sulkemisesta on täytäntöönpanokelpoinen, vaikka päätös ei ole vielä lainvoimainen.

34 pykälässä olisi tällöin mahdollisesti huomioitava myös valtioneuvoston asetuksenantovaltuudessa teurastamon poissulkeminen palkkiojärjestelmästä.

Lisäksi suoria tulotukia koskevan lain 15 pykälän 2 momenttiin ja 16 pykälän 2 momenttiin tulisi tehdä lisäys siitä, että teurasperusteista palkkiota voidaan myöntää vain eläimestä, joka on teurastettu palkkiojärjestelmään hakeutuneessa teurastamossa. Tällöin kyseisten pykälien valtioneuvoston asetusta koskeva valtuus tarvitsee lisäyksen myös teurastamoita koskevista vaatimuksista. Vastaavat vaatimukset olisi huomioitava myös maa- ja puutarhatalouden kansallisia tukia koskevassa laissa.

Ruokaviraston näkemyksen mukaan edellä ehdotettu sääntely ei olisi uutta, vaan vastaisi nykyisellä rahoituskaudella noudatettua menettelyä, joka on perustunut suoraan EU-lainsäädäntöön. Koska EU-lainsäädännössä ei enää säädettäisi menettelyistä vastaavasti, olisi säännökset otettava suoraan kansalliseen lainsäädäntöön. Menettely on perusteltua sen vuoksi, että teurastamoiden tekemien rekisteri-ilmoitusten perusteella maksetaan hakijoille teurasperusteisia tukia, jolloin viranomaisella tulee olla mahdollisuus tarkastaa ilmoitettujen, tuen perusteena toimivien tietojen oikeellisuus. Ainoa muutos olisi, että vapaamuotoisen ilmoittautumisen sijasta Ruokavirasto tekisi jatkossa päätöksen teurastamoille palkkiojärjestelmään hakeutumisesta, mitä voidaan pitää asiallisempänä menettelytapana nykyiseen menettelyyn nähden jo teurastamoiden oikeuksienkin turvaamiseksi. Nykyisellä rahoituskaudella yhtään teurastamo ei ole jouduttu sulkemaan järjestelmän ulkopuolelle. Yksittäisiä huomautuksia laiminlyönneistä on



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

annettu. Lisäksi menettely ulotettaisiin koskemaan myös kansallisia kotieläintalouden tukia.

Ruokaviraston resurssitarve kasvaisi hetkellisesti uuden tehtävän johdosta. Tukien myönnössä resurssitarve olisi yksi henkilö noin puoleksi vuodeksi. Henkilö hoitaisi teurastamoiden uudet hyväksynnät tiedottamisesta hyväksymispäätökseen saakka. Tämän jälkeen yksittäiset hakemukset ja poissulkemiset hoituisivat nykyisten asiantuntijoiden toimesta. Menettely ei lisäisi resursseja ELY-keskusten suorittamissa teurastamovalvonnoissa eikä niiden ohjeistamisessa Ruokavirastossa. Tietojärjestelmäkustannuksia syntyisi jonkin verran.

Ruokavirasto on selvittänyt, voitaisiinko eläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin sekä elintarvikkeisiin liittyvää lainsäädäntöä hyödyntää seuraamusten määrittämisessä teurastamoille sen sijasta, että asiasta säädettäisiin erikseen tukia koskevassa lainsäädännössä.

Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021) on luvussa 6 säädetty pakkokeinoista ja seuraamuksista, kuten elintarvikelain (297/2021) luvussa 9 vastaavasti hallinnollisista pakkokeinoista ja hallinnollisista sanktioista. Näistä menettelystä mikään ei soveltuisi hyödynnettäväksi teurastamoihin käytettävänä seuraamuksina. Kyseisten lakien pakkokeinot ja seuraamukset on lisäksi tarkoitettu vain kyseessä olevien lakien soveltamisalan mukaisissa asioissa sovellettavaksi eikä näitä keinoja tai seuraamuksia voi soveltaa tukipuolen valvontoihin. Kyse on lain tarkoitussidonnaisuudesta, jolloin viranomainen voi käyttää toimivaltaansa vain siihen tarkoitukseen, johon se on lain mukaan määritelty ja tarkoitettu sovellettavaksi ja käytettäväksi.

Eläinten tunnistamislainsäädäntö ja elintarvikelainsäädäntö ei ole tarkoitettu sovellettavaksi tukipuolen seuraamuksiin, vaikka tukiin liittyviä vaatimuksia perustuisi näihin muihin lakeihin tai tukiin liittyvät toimijat joutuisivat muutoin noudattamaan mainittua muuta lainsäädäntöä. Tämän vuoksi mahdollisuutta soveltaa muissa laeissa säädettyjä menettelyitä teurastamoihin ei voitaisi hyödyntää, vaan tarvittaisiin erikseen tukilainsäädännössä säädetty seuraamusjärjestelmä.

Siinä tapauksessa, että edellä esitetystä järjestelmään hakeutumista siihen liittyvine seuraamuksineen ei säädettäisi, Ruokavirasto esittää tukiin liittyvästä teurastamovalvonnasta luopumista kokonaan. Ilman teurastamoille määrättäviä seuraamuksia kyseessä olisi pelkästään neuvonnallisten tarkastuskäyntien tekeminen



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

teurastamoihin eikä sellaisia pidetä tukivalvonnan näkökulmasta tehokkaana erityisesti resurssien käytön näkökulmasta. Jos teurastamovalvonnasta luovutaan kokonaan, on kuitenkin huomioitava, että se aiheuttaa vuosittaisen rahoitusoikaisuriskin. Teurastamoihin kohdistuu sektorikohtaisen lainsäädännön mukaista tarkastusta.

Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien lain muuttamisesta

Yleiset kommentit

Kotieläintukien osalta uuteen lain ja valtioneuvoston asetustason sääntelyyn pitää selkiyttää ja yhdenmukaistaa, mitä tarkoitetaan kotieläintalouden tuilla. Onko esimerkiksi sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotettu tuki kotieläintuki?

Missä säädetään kasvintuotannon tukien ja sokerijuurikkaan kuljetustuen hallinta-ajasta? Olisi hyvä, että hallinta-aika olisi yhtenäishakemuksen tuissa sama.

Pienimmästä maksettavasta tukimäärästä tuenhakijaa kohti kansallisiin tukiin liittyen on säädetty nykyään maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 7 pykälässä. Esitetään harkittavaksi, voitaisiinko asiasta säätää kaikkia tukia koskevasti uudessa toimeenpanolaissa.

Listauksesta lakien alemman asteisesta sääntelystä vaikuttavat puuttuvan maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien muuttamisesta annettavan lain nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset.

Vuodesta 2023 alkaen kasvihuonetuotannon tukea ja puutarhatuotteiden varastointitukea voitaisiin hakea pelkästään sähköisesti. Näiden tukien käsittely on eriytetty tiettyihin ELY-keskuksiin ja siksi hakemusten tulo oikealle viranomaiselle on tärkeää. Koska aiempi toimeenpanolain 15 pykälän hakemuksen vireille tulon säätäminen poistuu, hakemuksen tulo oikealle viranomaiselle hoituu paremmin sähköisenä automaattisesti. Ongelma jää vielä muiden ”pikkutukien” osalle.

Uuden toimeenpanolain s. 115 pykälässä 21 *Pinta-alamonitorointi* säädetään pinta-alamonitoroinnista ja sen 1 momentissa viitataan unionin lainsäädännössä säädettyyn. Uuden toimeenpanolain perusteella on epäselvää, miten monitorointia sovelletaan kansallisissa kasvintuotannon tuissa. Sitä tulee kuitenkin soveltaa myös kansallisten tukien puolella, sillä niitä varten ei ole käytössä erillistä järjestelmää.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Pykäläkohtaiset kommentit

Voimassa olevan lain (1559/2001) pykälän 2 *Määritelmät* 4 ja 5 kohdissa on perus- ja kasvulohkon määritelmät. Perus- ja kasvulohkot määritellään EU-rahoitteisten tukien osalta suorien viljelijätukien lain nojalla annettavissa alempiasteisissa säädöksissä. Määrittelyä tehtäessä 4 ja 5 kohdan määritelmien suhteen on erityisesti huomioitava, että kyseiset määritelmät eivät ole erilaiset, kuin ne EU-tukien osalta tulevat olemaan.

Peruslohkolla voi olla vain yksi määritelmä, jonka mukaan peruslohkot digitoidaan peltolohkoketeriin. Vastaavasti kasvulohkon määritelmän on oltava samanlainen EU-rahoitteisissa ja kansallisissa tuissa, koska yhtenäishakemuksella ilmoitetaan kasvulohkot samalla tavalla kaikkien tukien osalta. Perus- ja kasvulohkoja ei voida kansallisissa tuissa määritellä eri tavalla kuin EU-rahoitteisissa tuissa.

Pykälän 2 *Määritelmät* 9 kohtaa *kasvintuotannon tuki* tulisi täydentää energiakasvien viljelyllä.

Lakiluonnoksissa tulisi tuoda selkeästi esiin, että pinta-alamonitorointia käytetään jatkossa myös kansallisissa tuissa. Pinta-alamonitorointijärjestelmä on rakennettu EU-tukia varten, mutta resurssien tehokkaan käytön takia sitä tulisi soveltaa myös kansallisissa kasvintuotannon tuissa. Pinta-alamonitorointi voisi pääsääntöisesti korvata paikan päällä tehtävän valvonnan kansallisissa kasvintuotannon tuissa. Pieni valvontaostos voisi olla jatkossa tarpeen lähinnä ympäristöehtojen ja avomaan vihannesten sadonkorjuun tarkastamiseksi.

Pinta-alamonitoroinnin käytön mahdollistamiseksi maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien lain muuttamisesta annettavaan lakiin pitäisi saada maatalousmaan lisäksi maataloustoiminta kasvintuotannon tukien edellytykseksi. Tämä vaatisi sekä määritelmäkohdan että esimerkiksi s. 129 pykälän 9 *Kasvintuotannon tuet* muuttamista.

Maataloustoiminnan vaatimuksen määritelmien kohdassa 14 s. 129 tulisi olla täsmälleen sama kuin suorien viljelijätukien laissa pykälässä 5, mitä se ei lakiluonnoksessa tällä hetkellä ole. Siihen ei saisi yhdistää vanhaa ja uutta, tässä määritelmäkohtaa koskevassa ehdotuksessa nyt on tehty. Maataloustoiminnan



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

ehdotetaan korvaavan paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioiva tuotantotapa, koska käytännössä näissä on kyse hyvin samanlaisista vuosittaisista vaatimuksista.

Maataloustoiminta sisältää sekä maataloustuotteiden tuottamisen, kuten esimerkiksi kasvuston perustamisen kylvämällä tai istuttamalla riittävällä siemen- tai taimimäärällä viimeistään 30. kesäkuuta, korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamistarkoituksen, alueelle soveltuvan lajin ja lajikkeen käytön, lannoituksen, kasvinsuojelun ja muut tavanomaiset viljelytoimet, että maatalousmaan säilyttämisen esimerkiksi niittämällä vuosittain. Avomaanvihanneksia koskevan sadonkorjuuvaatimuksen voisi tarvittaessa erikseen huomioida tukiehtona alempiasteisissa säädöksissä.

Vaikka maataloustoiminta korvaisi tuotantotavan, käytännössä kasvintuotannon tukien viljelyltä edellytetyt toimet pysyisivät hyvin samanlaisina, mutta toimeenpano pinta-alamonitoroinnin osalta helpottuisi ja olisi paremmin yhteensovitettavissa EU-tuissa ja kansallisissa kasvintuotannon tuissa.

Sivulla 129 pykälään 9 *Kasvintuotannon tuet* ehdotetaan jo edellä viitattua muutosta. Pykälän 2 kohtaan ehdotetaan paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon ottavan tuotantotavan korvaamista maataloustoiminnalla ja 3 kohdan kumoamista. Eli ehdotetaan, että säädetään seuraavasti: 2) *maatalousmaata käytetään vuosittain [Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuun] maataloustoimintaan maatalous-, puutarha- ja energiakasvien viljelyn tavoitteena on tuottaa korjuu- ja markkinakelpoinen sato paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon otettavalla tavalla;* 3) *kesantoa ja muuta viljelemätöntä peltoa hoidetaan; sekä.*

Sivulla 130 pykälässä 10 *Kotieläintalouden tuet* olevasta pohjoisten kotieläintukien 5 hehtaarin vaatimuksesta pitäisi luopua. Vastaavaa vaatimusta ei ole esimerkiksi eläinpalkkioissa tai maidon tuotantotuessa. Vaatimukselle ei liene enää perusteita.

Voimassa olevan lain (1559/2001) pykälää 10 c *Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärä*, jossa määritellään tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärä, esitetään muutettavaksi. Perusteluna on, että voimassa olevassa lain 10 c pykälässä määritellään, miten viitemäärä voidaan muodostaa hakijan vaatimuksesta ehdoista poiketen. Tällä hetkellä ei viitemääriä enää muodosteta, vaan käytetään vanhoja jo muodostettuja viitemääriä, joten lienee



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

turha kuljettaa lakitekstissä mukana historiaa. Eli 10 c pykälää ehdotetaan muutettavaksi seuraavalla tavalla:

10 c § Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärä:

Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärä, jäljempänä *sika- ja siipikarjatalouden viitemäärä*, on muodostettu siitä maatilakohtaisesta sika- ja siipikarjatalouden eläinyksikkömäärästä, jonka perusteella hakijalle on maksettu sika- ja siipikarjatalouden kansallista eläinyksikkömäärän perusteella määräytyvää tukea tukivuodelta 2007.

Voimassa olevan lain (1559/2001) pykälä 10 d *Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärän korottaminen*, joka koskee viitemäärän korottamista, on vanhentunut ja sen voi kumota ja poistaa kokonaan. Pykälässä 10 d määritellään, miten viitemäärää voidaan korottaa hakijan vaatimuksesta. Tällä hetkellä viitemääriä ei enää muodosteta, eikä koroteta, vaan käytetään vanhoja jo vuonna 2008 muodostettuja viitemääriä.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen ehdotetaan tavanomaisen tuotantotavan vaatimusta.

Sivulla 130 mainittujen pykälän 17 *Myöhästymisseuraamukset* suhteen todetaan, että yhtenäishakemuksella ilmoitettavia kasvituotannon tukia tulee koskea samat muutosmahdollisuudet ja myöhästymispäiväsäännöt kuin edellä. Ja toisaalta myös yksittäisen tuen hakutiedon voi yhtenäishakemukselle täydentää muutosajankohtaan mennessä.

Kotieläintalouden tuessa olisi syytä siirtyä samaan seuraamuslaskentatapaan kuin muissakin tuissa. Eli että **tukea** alennetaan x prosentilla jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti eikä kuten nyt on kirjoitettu, että *eläinten lukumäärää* alennetaan x prosentilla. Olisi kuitenkin huomioitava, ettei myöhästymisseuraamuksia sovelleta osallistumisilmoituksella haettavaan maidon tuotantotukeen, jota maksetaan meijeriin toimitetun maidon perusteella.

Ruokavirasto esittää tukien alentamista ja epäämistä koskevan 4 luvun osalta kansallisten tukien seuraamusten yhdenmukaistamista kasvintuotannon tuissa (18 ja 19 §) ja kotieläintalouden tuissa (20 §) EU-tukien kanssa. Nykyinen tilanne, jossa EU-rahoitteisissa ja kansallisissa tuissa on useita erilaisia sovellettavia seuraamuksia, on sekava erityisesti tuenhakijoita kohtaan ja yhdenmukaistamisella voitaisiin selkeyttää



Pvm 12.8.2022 Dnro 3978/00.00.01.00.00/2022

tukien alentamista ja epäämistä tältä osin. Jotta yhdenmukaistaminen olisi mahdollista alempiasteisissa säädöksissä, seuraamuksia koskevista pykälistä tulisi poistaa rajoitteita (esimerkiksi 18 pykälän 1 momentin, 19 pykälän 1 momentin ja 20 pykälän 1 momentin osalta).

Joka tapauksessa, vaikka yhdenmukaistamista ei tehtäisi, tukien alentamista ja epäämistä koskevassa 4 luvussa olevia pykäläiä olisi muutettava joiltakin osin. Jos pinta-alamonitorointia käytetään, sovellettaisiin siinä 18 pykälän mukaisia seuraamuksia samaan tapaan kuin valvonnassa tällä hetkellä, jos hakemukseen jää muutosajan jälkeen lopullinen virhe. Näin ollen 18 pykälän otsikko tulisi muuttaa muotoon ”*Vähennykset ja seuraamukset kasvintuotannon tuissa pinta-alan ja todetun kasvin osalta*”, koska kyse ei olisi enää pelkästään valvonnassa aiheutuvista vähennyksistä ja seuraamuksista. Tässä pykälässä säädettyä pinta-alan kautta muodostuvaa seuraamusta sovellettaisiin myös maataloustoiminnan edellytysten noudattamatta jättämiseen sekä avomaanvihannesten sadonkorjuuvaatimuksen laiminlyöntiin.

Pykälän 18 osalta ehdotetaan myös harkittavaksi, voisiko 3 momentin kumota, koska sitä ole sovellettu nykyäänkään mitenkään.

Siinä tapauksessa, että maataloustoiminta korvaisi esitetyn mukaisesti paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioivan tuotantotavan, 19 pykälän otsikkoa tulisi päivittää ”*Seuraamukset kasvintuotannon tuissa ympäristöehtojen osalta*”. Myös 19 pykälää tulisi muuttaa niin, että 19 pykälän 1 momentti kumotaan, koska maataloustoiminnan osalta sovellettaisiin 18 pykälän 1 momentin mukaisia pinta-alaseuraamuksia eikä tuotantotavan/viljelytavan laiminlyöntejä tarvitsisi huomioida tässä pykälässä. Lisäksi 4 momenttia tulisi päivittää viljelytavan osalta.

Sekä 18 pykälän (*kasvintuotannon tuet*) että 20 pykälän (*kotieläintalouden tuet*) osalta esitetään, että säädettäisiin siitä, että takautuvien vähennysten ja seuraamusten osalta sovelletaan samaa mitä EU-rahoitteisissa tuissa eli että takautuvuus olisi asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 mukainen. Valvonnassa puututaan tälläkin hetkellä aikaisempia vuosia koskeviin virheisiin, jos valvonnassa asia on selkeästi todettavissa ja osoitettavissa. Nyt kansallisissa tuissa on periaatteessa 10 vuoden vanhentumisaika, kun taas EU-rahoitteisissa tuissa mennään 4 vuotta taaksepäin. Tältä osin esitetään siis yhtenäistämistä ja lievempää menettelyä kansallisiin tukiin.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Voimassa olevan lain (1559/2001) pykälää 25 *Tukihakemuksen peruuttaminen* ehdotetaan muutettavaksi siten, että hakemuksen perumisen lisäksi kansallisten tukien hakemuksia voisi myös muuttaa.

Väljentyneiden EU-säädösten myötä EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukien hakemuksia saa perua kokonaan tai osittain ja niitä saa muuttaa nykyistä laajemmin hakujärjestelmäasetuksen 7 artiklan mukaisesti. Vastaavaa menettelyä ei ole säädettyä kansallisiin tukiin ja ehdotetaan, että kansallisia tukihakemuksia voisi perua tai muuttaa vastaavasti kuin EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukien hakemuksia.

Mikäli kansallisiin tukiin ei tehtäisi vastaavaa muutosta, jäisivät kansallisten tukien säännökset ankarammaksi ja joustamattommaksi kuin EU-rahoitteisissa tuissa, mikä ei ole toivottavaa. Käytännössä tämä johtaisi esimerkiksi sellaiseen tilanteeseen, jos tuenhakija on tukihakemuksen palauttamisen jälkeen päättänyt vaihtaa pellolla viljeltävää kasvia. EU-säädökset mahdollistavat kasvin muuttamisen hakemukselle, mutta kansalliset säännökset mahdollistavat ainoastaan tuen perumisen kyseiseltä pinta-alalta, jos hakemuksen muuttamisesta ei ole säädetty.

EU-rahoitteisia ja kansallisia tukia koskevat erilaiset muuttamissäännöt aiheuttaisivat hallinnollista taakkaa ja tuenhakijan kannalta hankalan tilanteen, sillä pinta-alaperusteisia tukia haetaan yhtenäishakemuksella, jossa EU-rahoitteisia ja kansallisia tukia haetaan samalla hakemuksella ja samoilla tiedoilla. Eriävä lainsäädäntö ei olisi käytännössä myöskään toteutettavissa tietojärjestelmässä, jos perus- ja kasvulohkoja koskevat muutosmahdollisuudet pitäisi erottaa erilliseksi eri tuissa.

Lisäksi 25 pykälässä on ollut vanhentuneita ilmaisuja, kuten useamman hakukerran tuki ja tallennusilmoitus, joista ehdotetaan luovuttavan.

Lakiin ehdotetaan myös valtuutta Ruokavirastolle määrätä muuttamisen ja perumisen määräajasta. Tämä selkeyttäisi tuenhakijan asemaa, kun tarkka määräaika olisi tiedossa. Nykyinen muotoilu perumisen määräajan kytkemisestä ensimmäiseen maksutapahtumaan on ilmaisultaan epätarkka sen lisäksi, että maksamisen alkamisen ajankohta ei ole ollut tuenhakijoiden tiedossa. Lisäksi maksaminen voi tapahtua eri tuenhakijoille eri aikaan, jos hakemuksessa olleen epäselvyyden vuoksi kaikkia hakemuksia ei ole käsitelty Ruokaviraston aloittaessa kyseisen tuen maksamisen.



Pvm Dnro
12.8.2022 3978/00.00.01.00.00/2022

Lain (1559/2001) pykälää 25 *Hakemuksen muuttaminen ja peruuttaminen* ehdotetaan muutettavan seuraavasti:

Kasvintuotannon ja kotieläintalouden tuissa hakemuksen muuttamisessa tai peruuttamisessa sovelletaan mitä toimeenpanolain 14 §:ssä säädetään.

Muissa kuin kasvintuotannon ja kotieläintalouden tuissa tukea koskevaa hakemusta voidaan oma-aloitteisesti muuttaa tai se voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain toimeenpanolain 13 §:n 1-3 momentissa säädetyn mukaisesti. Jos valvonnasta on jo ilmoitettu hakijalle ja suoritetusta valvonnasta aiheutuu valvontaseuraamuksia, tukihakemusta ei voida muuttaa tai peruuttaa.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista hakemuksen muuttamisen tai peruuttamisen määräajoista.

Lisäksi esitetään harkittavaksi voisiko lakiin lisätä jonkinlaisen perusesimerkkiluettelon ylivoimaisen esteen tilanteista tai viittauksen yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 artiklan 3 luetteloon. Tämä helpottaisi lain soveltamistilanteissa, kun ylivoimaisen esteen käsillä oloa ratkaistaessa pystyttäisiin vetoamaan suoraan tiettyyn pykäläkohtaan, jossa ylivoimaisen esteen sisältö ja tilanteet on määritelty.

Seinäjoella 12 päivänä elokuuta 2022

Osastonjohtaja

Jukka Pekonniemi

Lakimies

Susanna Ylikantola



RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7